

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा - एप्रिल - २०१७

कक्षा - आचार्यप्रथमवर्षम् (SEM-2)

प्रश्नपत्रम् - ४

गुणाः - ७०

विषयः - स्वामिनारायणवेदान्तः (S)

कोड - C.C.4.2.6

समयः - ११ तः ०२ पर्यन्तम्

दिनाङ्कः - १३/०४/२०१७

सन्दर्भग्रन्थः - ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम् - द्वितीयोऽध्यायः

(साधुभद्रेशदासविरचितम्)

प्रथमान्विति: (Unit-1)

- प्रश्नः - १ अधोलिखितयोः सूत्रयोः एकस्य सूत्रस्य यथाभाष्यं व्याख्या कार्या । ०४
- (१) "भोक्त्रापत्तेरविभागश्चेत् स्याल्लोकवत्" ।
- (२) "तदनन्यत्वमारम्भणशब्दादिभ्यः" ।
- प्रश्नः - २ अधोलिखितयोः प्रश्नयोः कस्यचिदेकस्योपरि निबन्धं निबन्धयत । १२
- (१) यथाभाष्यं विलक्षत्वाधिकरणं स्पष्टयत ।
- (२) वैषम्यनैर्घृण्याधिकरणस्य सारांशं स्वशब्दैः प्रकटयत ।
- प्रश्नः - ३ निम्नलिखितेषु टिप्पणीद्वयं लिखत । ०४
- (१) विलक्षणकार्यकारणभावः ।
- (२) प्रधानकारणवादः ।
- (३) सत्कार्यवादः ।

द्वितीयान्विति: (Unit-2)

- प्रश्नः - ४ अधोलिखितयोः सूत्रयोः एकस्य सूत्रस्य यथाभाष्यं व्याख्या कार्या ०४
- (१) "महद्दीर्घवद् वा ह्रस्वपरिमण्डलाभ्याम्" ।
- (२) "पत्युरसामञ्जस्यात्" ।
- प्रश्नः - ५ अधोलिखितयोः प्रश्नयोः कस्यचिदेकस्योपरि निबन्धं लिखत । ०८
- (१) रचनानपपत्त्यधिकरणं यथाभाष्यं विशदयत ।
- (२) समुदायाधिकरणदिशा बौद्धमतं निराकुरुत ।
- प्रश्नः - ६ अधोनिर्दिष्टेषु त्रयाणाम् अतिलघूत्तरं यच्छत ०३
- (१) बौद्धाः कतिविधाः ? के च ते ?
- (२) पाशुपताः कति ? के च ते ?
- (३) प्रतिसङ्ख्या इति पदस्य कोऽर्थः ?
- (४) स्कन्धाः कतिविधाः ?
- (५) उत्पत्त्यधिकरणे कस्य मतस्य खण्डनं विहितम् ?

तृतीयान्विति: (Unit-3)

- प्रश्न: - ७ अधोलिखितयोः सूत्रयोः एकस्य सूत्रस्य यथाभाष्यं व्याख्या कार्या ०४
- (१) "प्रतिज्ञाऽहानिरव्यतिरेकाच्छब्देभ्यः" ।
- (२) "तदु णसारत्वात् तद्व्यपदेशः प्राज्ञवर्तु ।
- प्रश्न: - ८ अधोलिखितयोः प्रश्नयोः कस्यचिदेकस्योपरि निबन्धं लिखत । ०८
- (१) यथाभाष्यम् आत्मनः नित्यत्वं साधयत
- (२) अंशाधिकरणं यथाभाष्यं स्पष्टयत ।
- प्रश्न: - ९ अधोनिर्दिष्टेषु त्रयाणाम् अतिलघूत्तरं यच्छत ०३
- (१) आकाशस्य उत्पत्तिः भवति उत न?
- (२) किं नाम उपादानकारणम्?
- (३) विवर्तवादः कस्य मतम्?
- (४) ईश्वरस्य कर्तृत्वं किं स्वतन्त्रम् उत परतन्त्रम्?
- (५) आत्मा अणुः उत विभुः?

चतुर्थान्विति: (Unit-४)

- प्रश्न: - १० अधोलिखितयोः सूत्रयोः एकस्य सूत्रस्य यथाभाष्यं व्याख्या कार्या । ०४
- (१) "तथा प्राणाः" ।
- (२) "सुकृतदुष्कृते एवेति तु बादरिः" ।
- प्रश्न: - ११ अधोलिखितयोः प्रश्नयोः कस्यचिदेकस्योपरि निबन्धं लिखत । १२
- (१) भूतसूक्ष्मपरिष्वक्तस्य इष्टादिकारिणः चन्द्रलोकं प्राप्त्यनन्तरम् अवरोहणक्रमं यथाभाष्यं दर्शयत
- (२) संज्ञामूर्तिक्लृप्त्यधिकरणस्य यथाभाष्यं सारांशं प्रकटयत ।
- प्रश्न: - १२ निम्नलिखितेषु टिप्पणीद्वयं लिखत । ०४
- (१) इन्द्रियाणि ।
- (२) पञ्चधा प्राणः ।
- (३) संज्ञामूर्तिक्लृप्तिः ।
- (४) सूत्रलक्षणम् ।

Answer Key

कक्षा - आचार्यप्रथमवर्षम् (SEM-2)

प्रश्नपत्रम् - ४

गुणाः - ७०

विषयः - स्वामिनारायणवेदान्तः (S)

कोड - C.C.4.2.6

समयः - ११ तः ०२ पर्यन्तम्

दिनाङ्कः - १३/०४/२०१७

सन्दर्भग्रन्थः - ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम् - द्वितीयोऽध्यायः
(साधुभद्रेशदासविरचितम्)

प्रथमान्वितिः (Unit-1)

- प्रश्नः - ३
१. लोके विलक्षणयोरपि कार्यकारणयोरुपादानोपादेयभावः दृश्यते । यथा विलक्षणादपि पुरुषात् गोमयात् वा तद्विसदृशाः केशलोमादयो वृश्चिकादयो वा जायन्ते ।
 २. साङ्ख्यानां मतम् । अचेतनं प्रधानं जगत्कारणमिति ।
 ३. साङ्ख्यमतम् । कार्यम् उत्पत्तेः प्रागपि कारणे अव्यक्तरूपेण सत् भवति ।

द्वितीयान्वितिः (Unit-2)

- प्रश्नः - ६
१. चतुर्विधाः । माध्यमिकयोगाचारसौत्रान्तिकमाध्यमिकाख्याः ।
 २. चतुर्विधाः । कापालाः कालमुखाः पाशुपताः शैवाश्च ।
 ३. बुद्धिपूर्वको भावविनाशः ।
 ४. पञ्चविधाः ।
 ५. स्वभाववादिनाम् ।

तृतीयान्वितिः (Unit-3)

- प्रश्नः - ९
१. भवति ।
 २. यस्मात् कार्यम् उत्पद्यते ।
 ३. वेदान्तदर्शनस्य ।
 ४. स्वतन्त्रम् ।
 ५. विभुः ।

चतुर्थान्वितिः (Unit-4)

- प्रश्नः - १२
१. ज्ञानकरणानि पञ्च ज्ञानेन्द्रियाणि ।
 २. प्राणापानादिः ।
 ३. संज्ञा नामा मूर्तिः रूपम् । तयोः क्लृप्तिर्व्याकरणम् नामरूपव्याकरणमित्यर्थः ।
 ४. अल्पाक्षरमसन्दिग्धं सारवद्विश्वतोमुखम् ।